

MÜNEBBİHAT 12

Eûzü billâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bismillâhi'r-rahmâni'r-rahîm..

Elhamdü lillâhi Rabbi'l-âlemin... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn. Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât! Seyyidü's-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât! Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!

خَمْسٌ هُنَّ عَلَامَةُ الْمُتَّقِينَ أَوَّلُهَا أَنْ لَا يُجَالِسُ
إِلَّا مَنْ يُصْلِحُ الدِّينَ مَعَهُ وَيَغْلِبُ الْفَرْجَ وَاللِّسَانَ
وَإِذَا أَصَابَهُ شَيْءٌ عَظِيمٌ مِنَ الدُّنْيَا يَرَاهُ وَبَالًا
وَإِذَا أَصَابَهُ شَيْءٌ قَلِيلٌ مِنَ الدِّينِ اغْتَنَمَ ذَلِكَ
وَلَا يَمْلَأُ بَطْنَهُ مِنَ الْحَلَالِ خَوْفًا أَنْ يُخَالِطَهُ حَرَامٌ
وَيَرَى النَّاسَ كُلَّهُمْ قَدْ نَجَوْا وَيَرَى نَفْسَهُ قَدْ هَلَكَتْ

Hazret-i Osman buyurmuş ki:

“Beş şey vardır ki insanın takva sahibi bir kul olduğuna alamettir:

Dinini ıslah edenlerle bir arada oturması.

Diline ve iffetine sahip olması.

Dünyalık gelince şımarmak; bu da iyi değil... Bunu yapmıyor. Dinden bir şey öğrenince bunu canına minnet biliyor.

Haram karışır korkusundan helalden bile sakınarak yiyor.

Bir de insanların hep kurtulduğunu, yalnız kendisinin mahvolduğunu görmesi.”

لَوْلَا خَمْسُ خِصَالٍ لَصَارَ النَّاسُ كُلُّهُمْ صَالِحِينَ أَوَّلُهَا
الْقَنَاعَةُ بِالْجَهْلِ وَالْحِرْصُ عَلَى الدُّنْيَا وَالشُّحُّ
بِالْفَضْلِ وَالرِّيَاءُ
فِي الْعَمَلِ وَالْإِعْجَابُ بِالرَّأْيِ

Hazret-i Ali buyurmuş ki:

(Levlâ hamsü hısâlin le-sâre'n-nâsü küllühüm sâlihîn) “Beş huy olmasaydı insanların hepsi salihlerden olurdu:

(Evvelühâ'l-kanâatü bi'l-cehli) Cahilliğe kanaat edilmesi...

Cahillik okuma yazma bilmemek demek

değildir; cahillik Allah'ı bilmemektir. Sahabe-
nin çoğu okuma yazma bilmezlerdi. İnsanın
içerisinde irfan olmalı!

(*Ve'l-hırsu ale'd-dünyâ*) Dünyaya karşı ihti-
raslı olunması.

(*Ve's-şuhhu bi'l-fadli*) Fazla mala rağmen
cimrilik etmek.

(*Ve'r-riyâu fi'l-ameli*) Amellerde gösteriş
olması...

(*Ve'l-i'câbi bi'r-re'yi*) Kendinden başkasını
beğenmemek...

وَعَنْ جُمُهورِ الْعُلَمَاءِ رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ
إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَكْرَمَ نَبِيٍّ مُحَمَّدًا ﷺ بِخَمْسٍ
بِكَرَامَاتٍ أَكْرَمَهُ بِالْإِسْمِ وَالْجِسْمِ وَالْعَطَاءِ وَالْخَطِّ
وَالرِّضَاءِ إِمَّا الْإِسْمَ فَنَادَاهُ بِالرِّسَالَةِ وَلَمْ يُنَادِهِ
بِالْإِسْمِ كَمَا نَادَى جَمِيعَ الْأَنْبِيَاءِ مِثْلَ آدَمَ وَنُوحٍ
وَإِبْرَاهِيمَ وَغَيْرِهِمْ وَإِمَّا الْجِسْمَ فَإِذَا دَعَا النَّبِيَّ ﷺ
شَيْئًا فَاجَابَ هُوَ بِنَفْسِهِ عَنْهُ وَلَمْ يَفْعَلْ ذَلِكَ لِسَائِرِ

الْأَنْبِيَاءِ وَإِمَّا الْعَطَاءَ فَأَعْطَاهُ بِلا سَوْأٍ وَإِمَّا الْخَطَأَ
فَذَكَرَ الْعَفْوَ قَبْلَ ذَنْبِهِ حَيْثُ قَالَ عَفَا اللَّهُ عَنْكَ
وَإِمَّا الرِّضَا فَلَمْ يَرِدَّ عَلَيْهِ فِدْيَتُهُ وَلَا صَدَقَتُهُ
وَلَا نَفَقَتُهُ كَمَا رَدَّهَا عَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ

Âlimlerden:

Allah Teala Peygamber Efendimiz'e beş ke-
rametle ikram etmiştir:

İsmi: Cenab-ı Hak hiçbir yerde “Ya Muham-
med” dememiştir. Hep “Ya Resulallah!” de-
miştir. Onun için, ismi anılınca salavat getir-
mek vaciptir. Evladına Muhammed ismini ko-
yanlara da Efendimiz şefaath edecek.

Cismi: Ne istediye ona hepsini vermiştir.

İstek: İstemedenden istediğini vermiştir.

Hata: Günahları işlemeyden affetmiştir.

Rıza: Cenab-ı Hak ondan razıdır.

وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا
خَمْسُ مَنْ كُنَّ فِيهِ سَعْدٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أُولُهَا

إِنْ يَذْكُرْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَقْتًا بَعْدَ
وَقْتٍ وَإِذَا ابْتُلِيَ بِبَلِيَّةٍ قَالَ إِنْ أَلَّ اللَّهُ وَإِنَّا إِلَيْهِ
رَاجِعُونَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ
وَإِذَا أُعْطِيَ نِعْمَةً قَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ شُكْرًا
لِلنِّعْمَةِ وَإِذَا ابْتَدَأَ فِي شَيْءٍ قَالَ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ وَإِذَا فَرَطَ مِنْهُ ذَنْبٌ قَالَ اسْتَغْفِرِ اللَّهُ
الْعَظِيمَ وَاتُوبَ إِلَيْهِ

Abdullah İbn Amr İbn As'tan:

Beş şey kimde olursa dünyada da ahirette de mesuttur:

Ara sıra, daima Allah'ı zikri dilinden bırakmıyor, “*Lâ ilâhe illalâh Muhammedü'r-Rasûlüllâh*” diyor.

Bir kaza olunca “*Innâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn, ve lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâhi'l-aliyyü'l-azîm*” diyor.

Bir nimet verilince ona karşılık “*Elhamdü-lillâh*” diyor.

Bir şeye başlarken “*Bismillâhi'r-rahmâni'r-*

rahîm.” diyor.

İşlediği hatalar için “*Estağfirullâh el-azîm, ve etûbü ileyh*” diyor.

وَعَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّهُ قَالَ مَكْتُوبٌ
فِي التَّوْرَةِ خَمْسَةٌ أَحْرُفٍ إِنَّ الْغُنْيَةَ فِي الْقَنَاعَةِ
وَأَنَّ السَّلَامَةَ فِي الْعُزْلَةِ وَإِنَّ الْحُرْمَةَ فِي رَفْضِ
الشَّهَوَاتِ وَإِنَّ التَّمَتُّعَ فِي أَيَّامٍ طَوِيلَةٍ وَإِنَّ الصَّبْرَ فِي
أَيَّامٍ قَلِيلَةٍ

Hasan Basrî Hazretleri buyurmuş ki:

(*Mektûbün fi't-tevrâti hamsetü ahrufin*)

Tevrat'ta beş harf vardır:

(*İnne'l-gunyete fi'l-kanâati*) Zenginlik kanaattedir.

(*Ve enne's-selâmete fi'l-uzleti*) Selamet yalnızlıktadır. Her şeye burnunu sokma!

(*Ve enne'l-hürmete fi-rafdış şehvâtî*) Hürmete layık olmak isteyen şehvetleri terk eder.

(*Ve enne't-temettüa fi-eyyâmin tavîletin*) Madden ve manen faydalanmak uzun günlerdedir.

(*Ve enne's-sabra fi-eyyâmin kalîletin*) Sabır kısa ve az günlerdedir.

اُغْتَنِمْ خَمْسًا قَبْلَ خَمْسِ شَبَابِكَ قَبْلَ هَرَمِكَ
وَصِحَّتِكَ قَبْلَ سَقَمِكَ وَغِنَاكَ قَبْلَ فَقْرِكَ وَحَيَاتِكَ
قَبْلَ مَوْتِكَ وَفَرَاغَكَ قَبْلَ شُغْلِكَ

Peygamber Efendimiz buyurdular ki:

(*İğtenim hamsen kable hamsin*) “Beş şey gelip çatmadan önce beş şeyi ganimet bil:”

(*Şebâbeke kable heremike*) İhtiyarlık gelmeden önce gençliğinin.

(*Ve sıhhateke kable sakamike*) Hastalığa yakalanmadan önce sıhhatinin...

(*Ve gınâke kable fakrake*) Fakirliğe düşmeden önce zenginliğinin...

(*Ve hayâteke kable mevtike*) Ölümden önce hayatının...

(*Ve ferâğake keble şugulike*) Meşguliyet gelmeden önce boş vaktinin kıymetini iyi bil!”

وَعَنْ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ بَيْنَ يَدَيِ التَّقْوَى خَمْسُ
عَقَبَاتٍ مَنْ جَاوَزَهَا نَالَ التَّقْوَى أَوَّلَهَا إِيْتْيَارُ
الشِّدَّةِ عَلَى النِّعْمَةِ وَثَانِيهَا إِيْتْيَارُ الْجُهْدِ عَلَى
الرَّاحَةِ وَثَالِثُهَا إِيْتْيَارُ الذُّلِّ عَلَى الْعِزِّ وَرَابِعُهَا
إِيْتْيَارُ السُّكُوتِ عَلَى الْفُضُولِ وَخَامِسُهَا إِيْتْيَارُ
الْمَوْتِ عَلَى الْحَيَاةِ

Bazı âlimlerden:

Takvadan önce beş zorluk vardır, bunu geç-
mek lazım:

(İhtiyarü's-şiddeti ale'n-nimeti) Şiddeti,
nimete tercih etmek, sıkıntı çekmek lazım.

(İhtiyârü'l-cehdi ale'r-rahati) Gayreti, ra-
hata tercih etmek, çalışmak lazım.

(İhtiyarü'z-zülli ale'l-izzi) İzzete karşılık,
zilleti tercih etmek lazım.

(İhtiyârü's-sükuti ale'l-fudül) Sükûtu, çok
konuşmaya tercih etmek lazım!..

(İhtiyârü'l-mevti ale'l-hayâti) Yaşamaya
karşı, ölümü tercih etmek lazım!..

وَعَنِ النَّبِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ النَّجْوَى يُحْصِنُ الْإِسْرَارَ
وَالصَّدَقَةُ تُحْصِنُ الْأَمْوَالَ وَالْإِخْلَاصُ يُحْصِنُ
الْأَعْمَالَ وَالصِّدْقُ يُحْصِنُ الْأَقْوَالَ وَالْمَشُورَةُ تُحْصِنُ
الْأَرَءَاءَ

Peygamber Efendimiz'den:

1. (*En-necvâ yuhsinü'l-esrâr*) İki kişi arasındaki gizli konuşma, sırları muhafaza eder. İnsanın sırlarını ifşa etmemek lazım!

(*Ve's-sadakatü tuhsanü'l-emvâl*) Sadaka malları muhafaza eder. Az sadaka çok belalar def eder.

(*Ve'l-ihlâsu yahsinü'l-a'mâl*) İhlas, amellerin muhafazasını temin eder.

(*Ve's-sıdku yuhsinü'l-akvâl*) Sadakat de sözlerin kalesidir.

5. (*Ve'l-meşveretü tuhsinü'l-ara'*) İstişare de görüşleri muhafaza eder. İstişarede çok hayır vardır derler. Fikirlerinizi istişare ediniz.

قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ فِي جَمْعِ الْمَالِ خَمْسَةَ
أَشْيَاءَ الْعَنَاءُ فِي جَمْعِهِ وَالشُّغْلُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى
بِإِصْلَاحِهِ وَالْخَوْفُ مِنْ سَالِبِهِ وَسَارِقِهِ وَاحْتِمَالُ
إِسْمِ الْبَخِيلِ لِنَفْسِهِ وَمُفَارَقَةُ الصَّالِحِينَ مِنْ أَجْلِهِ

Yine Hazret-i Peygamber buyurdular:

Para toplamakta beş tane sıkıntı vardır:

Malı toplamak için yorulacaksınız.

Allah'ın zikrinden geri kalacaksınız.

Bunları birisi alır diye, hırsızdan korkacak-
sınız.

Verilmeyecek yere de, cimri demesinler
diye vereceksiniz.

Salihlerle oturmaya fırsat bulamazsınız.

وَعَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ لَا يَجْتَمِعُ فِي هَذَا
الزَّمَانِ لِأَحَدٍ مَالٌ إِلَّا وَعِنْدَهُ خَمْسُ خِصَالٍ طُولُ
الْأَمَلِ وَحِرْصُ غَالِبٍ وَشُحٌّ شَدِيدٌ وَقِلَّةُ الْوَرَعِ
وَنِسْيَانُ الْآخِرَةِ

Süfyan-ı Sevrî Hazretleri buyurmuşlar ki:

(*La-yectemiu fi-hâze'z-zemâni li-ehadi mâlin illâ ve indehû hamsü hısâlin*) “Bu zamanda,—bin sene evvel— hiçbir kimse şu beş huya sahip olmadıkça onda mal toplanmaz:

(*Tûlü'l-emel*) Tul-i emel.

(*Ve hırsun gâlibün*) Şiddetli hırs.

(*Vu şuhhün şedidün*) El sıkılığı, şiddetli cimrilik...

(*Ve kîletü'l-vera'*) Takva azlığı.

(*Ve nisyânü'l-âhiret*) Ahireti unutmak.

وَعَنْ حَاتِمِ الْأَصَمِّ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّهُ قَالَ الْعَجَلَةُ مِنَ
الشَّيْطَانِ إِلَّا فِي خَمْسٍ مَوَاضِعٍ فَإِنَّهَا مِنْ سُنَنِ رَسُولِ
اللَّهِ ﷺ إِطْعَامُ الضَّيْفِ إِذَا نَزَلَ وَتَجْهِيْزُ الْمَيِّتِ إِذَا
مَاتَ وَتَزْوِيجُ الْبِنْتِ إِذَا بَلَغَتْ وَقَضَاءُ الدَّيْنِ إِذَا
وَجَبَ وَالتَّوْبَةُ مِنَ الذَّنْبِ إِذَا فَرَّطَ

Hatem-i Esam'dan:

(*El-aceletü mine's-şeytân, illâ fi hamsi mevâdıa*) Acele şeytandandır ancak şu beş şey hariç (*fe-innehâ min süneni rasûlillâhi sallahu aleyhi ve sellem*) çünkü o beş Resulullah'ın

sünnetlerindendir:

(*ît'âmü'd-dayfi izâ nezele*) Misafire acele sofrayı koy!

(*Ve techîzü'l-meyyiti izâ mâte*) Ölmüş kimseyi hemen defnedin!

(*Ve tezvîcü'l-binti izâ belağte*) Kızı vakti gelince hemen evlendir.

(*Ve kadâü'd-deyni izâ vecebe*) Borcun varsa hemen öde!

(*Ve't-tevbetü mine'z-zenbi izâ ferrata*) Günahtan, dünya işlerinden hemen tövbe et!

وَقَالَ مُحَمَّدُ ابْنُ الدُّورَى شَقَّ إِبْلِيسُ بِخَمْسَةِ أَشْيَاءَ
لَمْ يُقِرَّ بِالذَّنْبِ وَلَمْ يَنْدَمْ وَلَمْ يَلْمِ نَفْسَهُ وَلَمْ يَعْرِمْ
عَلَى التَّوْبَةِ وَقَنْطَ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

Muhammed İbn Düriy demiş ki:

(*Şakka iblîsü bi-hamseti eşyâe*) “İblis beş şeyden dolayı nasipsiz olmuştur:”

1. (*Lem-yukırra bi'z-zenbi*) Günahını kabul etmedi.

2. (*Ve lem-yündem*) Pişmanlık da duymadı.

(*Ve lem-yelim nefsehu*) Ben haklıyım dedi, nefisini kınamadı.

(*Ve lem-yu'zim ale't-tevbeti*) Tövbeye yaklaşmadı.

(*Ve kanata min rahmetillâh*) Allah'ın rahmetinden ümidini kesti.”

وَسَعِدَ آدَمُ بِخَمْسَةِ أَشْيَاءَ أَقَرَّ بِالذَّنْبِ وَنَدِمَ عَلَيْهِ
وَلَا مَنَفْسَهُ وَأَسْرَعَ فِي التَّوْبَةِ وَلَمْ يَقْنُطْ مِنْ رَحْمَةِ
اللَّهِ

(*Ve saide Âdemü bi-hamseti eşyâe*)“ Hazret-i Adem de beş sebepten affedildi, mutlu oldu: (*Ekarra bi'z-zenbi*) Günahını itiraf etti.

(*Ve nedime aleyhi*) Pişman oldu.

(*Ve lâme nefsehû*) Nefsini kınadı.

(*Ves esraa fi't tevbeti*) Tövbede acele etti. İstiğfar etti.

(*Ve lem-yaknut min rahmetillâh*) Allah'ın rahmetinden ümidini kesmedi.

وَعَنْ شَقِيقِ الْبَلْخِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ أَنَّهُ قَالَ عَلَيْكُمْ
بِخَمْسٍ خِصَالٍ فَاعْمَلُوهَا أُعْبِدُوا اللَّهَ بِقَدْرِ حَاجَتِكُمْ
إِلَيْهِ وَخُذُوا مِنَ الدُّنْيَا بِقَدْرِ عُمْرِكُمْ فِيهَا وَادْنُبُوا
اللَّهَ بِقَدْرِ طَاقَتِكُمْ عَلَى عَذَابِهِ وَتَزَوَّدُوا فِي الدُّنْيَا
بِقَدْرِ مُكْتَشِكُمْ فِي الْقَبْرِ وَاعْمَلُوا لِلْجَنَّةِ بِقَدْرِ مَا
تُرِيدُونَ فِيهَا الْمَقَامَ

Şakik-i Belhî demiş ki:

“Beş huya devam ediniz:

Allah’a olan ihtiyacınız kadar kulluk edin!

Dünyada kalacağınız kadar dünyadan alın!

Azaba dayanacağınız kadar günah işleyin!

Kabirde azık lazım; kabirde duracağınız ka-
dar dünyada azık hazırlayın!

Cennette kalacağınız kadar salih amel işle-
yin!”

وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَأَيْتُ جَمِيعَ الْأَخِلَاءِ
فَلَمْ أَرَ خَلِيلًا أَفْضَلَ مِنْ حِفْظِ اللِّسَانِ وَرَأَيْتُ جَمِيعَ

اللباسِ فلم أَرِ لباساً أفضلُ مِنَ الوَرعِ ورأيتُ جميعَ
المالِ فلم أَرِ مالا أفضلُ مِنَ القناعةِ ورأيتُ جميعَ
البرِّ فلم أَرِ براً أفضلُ مِنَ النصيحةِ ورأيتُ جميعَ
الأطعمة فلم أَرِ طعاماً الذُّمِّ مِنَ الصَّبْرِ

Hazret-i Ömer buyurmuş ki:

Bütün dostları aradım, dili tutmaktan daha iyi bir dost bulamadım.

Bütün giysileri aradım, takvadan daha güzelini bulamadım.

Bütün malları araştırdım, kanaatten daha iyisini bulamadım.

Bütün iyilikleri araştırdım, en iyisinin nasihat olduğunu gördüm.

Bütün yiyecekleri araştırdım, sabırdan daha tatlısını bulamadım.

وَعَنْ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ أَنَّهُ قَالَ: الزُّهْدُ خَمْسُ خِصَالٍ:
الثِّقَّةُ بِاللَّهِ وَالتَّبَرُّي عَنِ الْخَلْقِ وَالْإِخْلَاصُ
فِي الْعَمَلِ وَاحْتِمَالُ الظُّلْمِ وَالْقَنَاعَةُ بِمَا فِي الْيَدِ

Bazı âlimlerden:

(*Ezzühdü hamsü hısâlin*) “Zühd beş davranıştır:

(*Es-sikatü bi'llâh*) Allah’a itimat.

(*Ve’t-teberrî ani’l-halk*) Halka iltifat etmemek.

(*Ve’l-ihlâsu fi’l-amel*) Amelde ihlas üzere olmak.

(*Ve ihtimâlü’z-zulm*) Zulme zulümle karşılık vermemek.

(*Ve’l-kanâatü fi’l-yed*) Kimsenin elindekine göz dikmemek, elindekiyle kanaat etmek.”

قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَيَأْتِي عَلَى أُمَّتِي زَمَانٌ
يُحِبُّونَ الْخُمْسَ وَيَنْسَوْنَ الْخُمْسَ يُحِبُّونَ الدُّنْيَا
وَيَنْسَوْنَ الْآخِرَةَ وَيُحِبُّونَ الْحَيَاةَ وَيَنْسَوْنَ الْمَوْتَ
وَيُحِبُّونَ الْقُصُورَ وَيَنْسَوْنَ الْقُبُورَ وَيُحِبُّونَ الْمَالَ
وَيَنْسَوْنَ الْحِسَابَ وَيُحِبُّونَ الْخَلْقَ وَيَنْسَوْنَ الْخَالِقَ

Hız. Peygamber buyuruyor ki:

(*Seye’tî ala ümmetî zemânün yuhibbûne’l-*

hamse ve yensevne'l-hams) “Ümmetimin üzerine öyle bir zaman gelecek ki beş şeyi sevecekler, beş şeyi de unutacaklar:

(Yuhibbûne'd-dünyâ ve yensevne'l-âhiret)
Dünyayı sevecekler, ahireti unutacaklar.

(Ve yuhibbûne'l-hayâte ve yensevne'l-mevte) Hayatı sevecekler, ölümü unutacaklar.

(Ve yuhibbûne'l-kusura ve yensevne'l-kubûre) Köşkleri, sarayları sevecekler, kabirleri unutacaklar.

(Ve yuhibbûne'l-mâle ve yensevne'l-hisâb)
Malı sevecekler, hesabı unutacaklar.

(Ve yuhibbûne'l-halka ve yensevne'l-hâlika) Halkı sevip Hâlik'ı unutacaklar.”

وَقَالَ يَحْيَى بْنُ مُعَاذٍ الرَّازِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ
فِي الْمُنَاجَاةِ إِلَهِي لَا يَطِيبُ اللَّيْلُ إِلَّا بِمُنَاجَاتِكَ
وَلَا يَطِيبُ النَّهَارُ إِلَّا بِطَاعَتِكَ وَلَا تُطِيبُ الدُّنْيَا
إِلَّا بِذِكْرِكَ وَلَا تُطِيبُ الْآخِرَةَ إِلَّا بِعَفْوِكَ
وَلَا تُطِيبُ الْجَنَّةَ إِلَّا بِرُؤْيَاكَ

Yahya İbn Muaz şöyle demiş:

Ya Rabbi! Geceler ancak sana yalvarmakla güzelleşir.

Gündüzler de ancak sana ibadet etmekle güzelleşir.

Dünya ancak seni zikretmekle güzel olur.

Ahiret ancak senin affınla güzel olur.

Cennetin güzelliği de ancak senin cemalini görmekle olur.

Allah cümlemizi affetsin... Bizlere yardım etsin... Sevddiği ve razı olduğu kulları arasına cümlemizi kabul eylesin... Cennetiyle cema-liyle cümlemize ikram eylesin...

el-fatiha.

09.10.1974 / Ramazan 1394

ALTILI BÖLÜM

بَابُ السُّدَاسِيِّ

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ سِتَّةُ أَشْيَاءَ هُنَّ غَرِيبَةٌ فِي سِتَّةِ
مَوَاضِعَ الْمَسْجِدِ غَرِيبٌ فِيمَا بَيْنَ قَوْمٍ لَا يُصَلُّونَ فِيهِ
وَالْمُصْحَفُ غَرِيبٌ فِي مَنْزِلِ قَوْمٍ لَا يَقْرَأُونَ فِيهِ
وَالْقُرْآنُ غَرِيبٌ فِي جَوْفِ الْفَاسِقِ وَالْمَرْأَةُ
الْمُسْلِمَةُ الصَّالِحَةُ غَرِيبَةٌ فِي يَدِ رَجُلٍ ظَالِمٍ سَيِّئِ
الْخُلُقِ وَالرَّجُلُ الْمُسْلِمُ الصَّالِحُ غَرِيبٌ فِي يَدِ امْرَأَةٍ
رَدِيَّةٍ سَيِّئَةِ الْخُلُقِ وَالْعَالِمُ غَرِيبٌ بَيْنَ قَوْمٍ
لَا يَسْمَعُونَ إِلَيْهِ ثُمَّ قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّ اللَّهَ
تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ نَظَرَ الرَّحْمَةِ

Peygamber (S.A.V.) buyurmuş ki:

Altı şey, altı yerde gariptir:

Cami, içinde namaz kılmayan kavim arasında;

Mushaf, okunmayan evlerde;

Kur'an, fasığın içinde (ezberinde);

Müslüman salih kadın, zalim kötü huylu erkeğin elinde;

Müslüman salih erkek, yaramaz kötü huylu kadının elinde;

Âlim, kendisini dinlemeyen topluluk arasında...

Allah, bunlara kıyamet günü rahmet etmez.

وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ سِتَّةٌ لَعْنَتْهُمْ وَلَعَنَهُمُ اللَّهُ تَعَالَى
وَكُلُّ نَبِيٍّ مُجَابٍ الدَّعَوَاتِ الزَّائِدَةِ فِي كِتَابِ اللَّهِ
تَعَالَى وَالْمُكَذِّبُ بِقَدَرِ اللَّهِ تَعَالَى وَالْمُتَسَلِّطُ
بِالْجَبَرُوتِ لِيُعِزَّ مَنْ أَدَّلَهُ اللَّهُ وَيُذِلَّ مَنْ أَعَزَّهُ اللَّهُ
وَالْمُسْتَحِلُّ لِحَرَمِ اللَّهِ تَعَالَى وَالْمُسْتَحِلُّ مِنْ عِثْرَتِي
مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَالتَّارِكُ لِسُنَّتِي فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى
لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ نَظَرَ الرَّحْمَةِ

Yine Hz. Peygamber buyuruyor ki:

Altı kimseye ben de lanet ettim. Allah ve duası kabul olunan bütün Peygamberler de lanet ettiler:

1- Allah'ın kitabında fazlalık yapan.

2- Allah'ın kaderini yalanlayan.

3- Allah'ın çirkin kıldığını aziz, aziz kıldığını da çirkin kılmak için zorbalıkta bulunan.

4- Allah'ın haram kıldığını helal kılan.

5- Benim evlat ve soyumdan, Allah'ın haram kıldığını helal sayan.

6- Sünnetimi terk eden.

Gerçekten, Allah Teâla Kıyamet günü bunlara rahmet buyurmaz.

قَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ إِبْلِيسَ قَائِمٌ
أَمَامَكَ وَالنَّفْسُ عَنْ يَمِينِكَ وَالْهَوَى عَنْ يَسَارِكَ
وَالدُّنْيَا عَنْ خَلْفِكَ وَالْأَعْضَاءُ عَنْ حَوْلِكَ وَالْجَبَّارُ
فَوْقَكَ يَعْنِي بِالْقُدْرَةِ لَا بِالْمُكَانِفِ إِبْلِيسَ لَعَنَهُ اللَّهُ
يَدْعُوكَ إِلَى تَرْكِ الدِّينِ وَالنَّفْسِ تَدْعُوكَ إِلَى
الْمَعْصِيَةِ وَالْهَوَى يَدْعُوكَ إِلَى الشَّهْوَةِ وَالدُّنْيَا
تَدْعُوكَ إِلَى اخْتِيَارِهَا عَلَى الْآخِرَةِ وَالْأَعْضَاءُ
تَدْعُوكَ إِلَى الذُّنُوبِ وَالْجَبَّارُ يَدْعُوكَ إِلَى الْجَنَّةِ

وَالْمَغْفِرَةِ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى (وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ
وَالْمَغْفِرَةِ) فَمَنْ أَجَابَ إِبْلِيسَ ذَهَبَ عَنْهُ الدِّينُ
وَمَنْ أَجَابَ النَّفْسَ ذَهَبَ عَنْهُ الرُّوحُ وَمَنْ أَجَابَ
الْهُوَى ذَهَبَ عَنْهُ الْعَقْلُ وَمَنْ أَجَابَ الدُّنْيَا ذَهَبَ
عَنْهُ الْآخِرَةُ وَمَنْ أَجَابَ الْأَعْضَاءَ ذَهَبَتْ عَنْهُ
الْجَنَّةُ وَمَنْ أَجَابَ اللَّهُ تَعَالَى ذَهَبَتْ عَنْهُ السَّيِّئَاتُ
وَنَالَ جَمِيعَ الْخَيْرَاتِ

Ebubekir Sıddık'tan:

Buyurmuş ki:

Şüphesiz, iblis (şeytan) senin önünde durmuş; nefis sağında, heva solunda, dünya arkanda, uzuvların etrafında: Cebbar (olan Allah) da -mekân itibarıyla değil- kudretiyle üstünde...

İblis, (Allah ona lanet etsin) seni, dinini terk etmeye davet ediyor. Nefis, seni günahlara çağırıyor. Heva, seni şehvete davet ediyor. Dünya, seni, ahiret üzerine kendisini beğendirmeye çağırıyor. Azaların, seni günahlara doğru davet ediyor. Cebbar ise, seni cennet ve

kurtuluşa çağırıyor:

Allah, cennete ve affedilmeye davet ediyor.

O hâlde, iblisin çağrısına icabet edenin dini gider.

Nefsin çağrısına icabet edenin ruhu gider. Hevaya ve onun çağrısına icabet edenin aklı gider. Dünyanın çağrısına icabet edenin ahi-reti gider. Azalarının çağrısına icabet edenin cenneti gider. Allah'ın çağrısına icabet edenin kötülükleri gider ve hayırlara ulaşır.

وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى كَتَمَ
سِتَّةً فِي سِتَّةٍ كَتَمَ الرِّضَاءَ فِي الطَّاعَةِ وَكَتَمَ الْغَضَبَ
فِي الْمَعْصِيَةِ وَكَتَمَ اسْمَهُ الْأَعْظَمَ فِي الْقُرْآنِ وَكَتَمَ
لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ وَكَتَمَ الصَّلَاةَ الْوُسْطَى
فِي الصَّلَوَاتِ وَكَتَمَ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِي الْأَيَّامِ

Hız. Ömer buyuruyor ki:

Gerçekten Allah Teâla altı şeyi, altı şeyde gizlemiştir:

Rızayı ibadette; gazabı isyan etmekte; İsm-

i Azam'ını Kur'an'da; Kadir gecesini Ramazan ayında; salat-ı vusta¹yı namazlarda; kıyamet gününü de günler içinde...

وَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ إِنَّ الْمُؤْمِنَ فِي سِتَّةِ
أَنْوَاعٍ مِنَ الْخَوْفِ إِحْدَاهَا مِنْ قَبْلِ اللَّهِ تَعَالَى
إِنْ يَأْخُذُ مِنْهُ الْإِيمَانُ وَالثَّانِي مِنْ قَبْلِ الْحَفَظَةِ
إِنْ يَكْتُبُوا عَلَيْهِ مَا يَفْتَضِحُ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَالثَّلَاثُ مِنْ قَبْلِ الشَّيْطَانِ إِنْ يَبْطُلُ عَمَلُهُ
وَالرَّابِعُ مِنْ قَبْلِ مَلَكِ الْمَوْتِ إِنْ يَأْخُذُهُ فِي غَفْلَتِهِ
بَغْتَةً وَالْخَامِسُ مِنْ قَبْلِ الدُّنْيَا أَنْ يَغْتَرَّ بِهَا وَتَشْغَلَهُ
عَنِ الْآخِرَةِ وَالسَّادِسُ مِنْ قَبْلِ الْأَهْلِ وَالْعِيَالِ إِنْ
يَشْتَغِلُ بِهِمْ فَيَشْغَلُونَهُ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ تَعَالَى

1 Salat-ı vusta: En hayırlı namaz veya orta namaz anlamında Kur'an'da geçen bir tabir.Bazı âlimler, salât-ı vüstânın ikinci namazı olabileceğini söylemektedir. Bununla birlikte “vüstâ” kelimesinin “orta” ve “en hayırlı” anlamlarına bağlı olarak değişik yorumlayanlar da olmuştur.

Hız. Osman'dan:

Gerçekten mümin, altı çeşit korku içindedir;

1- İmanın Allah Teâla tarafından alınması korkusu;

2- Kendisini kıyamet günü rezil edecek şeylerin, Melekler tarafından yazılması korkusu;

3- Amelinin şeytan tarafından boşa çıkartılması korkusu;

4- Gaflet hâlinde Azrail tarafından, ansızın yakalanması korkusu;

5- Dünya ile oyalanıp ahiretten gafil kalması korkusu;

6- Eşle dostla fazlaca ilgilenip Allah Teâla'nın zikriyle meşgul olamaması korkusu...

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ مَنْ جَمَعَ سِتَّةَ
خِصَالٍ لَمْ يَدْعُ لِلْجَنَّةِ مَطْلَبًا وَلَا عَنِ النَّارِ مَهْرَبًا
أُولَٰهَا عَرَفَ اللَّهُ تَعَالَى فَاطَّاعَهُ وَعَرَفَ الشَّيْطَانَ
فَعَصَاهُ وَعَرَفَ الْآخِرَةَ فَطَلَبَهَا وَعَرَفَ الدُّنْيَا

فَرَفَضَهَا وَعَرَفَ الْحَقَّ فَاتَّبَعَهُ وَعَرَفَ الْبَاطِلَ
فَاجْتَنَبَهُ

Hız. Ali'den:

Buyuruyor ki:

Altı hasleti kendinde toplayan kimse cennet için bir talep, cehennem için de bir kaçış yeri bırakmış, hepsini elde etmiştir:

- 1- Allah'ı bilmiş ve ona itaat etmiştir.
- 2- Şeytanı tanımış ve ona isyan etmiştir.
- 3- Ahireti bilmiş ve onu arzulamıştır.
- 4- Dünyayı tanımış ve onu terk etmiştir.
- 5- Hakkı hak bilmiş ve ona uymuştur.
- 6- Batılı batıl bilmiş ve ondan sakınmıştır...

وَقَالَ أَيْضًا النَّعْمُ سِتَّةُ أَشْيَاءَ الْإِسْلَامُ وَالْقُرْآنُ
وَمُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالْعَافِيَةُ وَالسِّتْرُ وَالْغِنَى
عَنِ النَّاسِ

Hız. Ali'den:

-Nimetler altı şeydir: İslamiyet, Kur'an, Allah'ın Resulü Muhammed, ayıpların

gizlenmesi, insanlara ihtiyaç duymamak...

وَعَنْ يَحْيَى بْنِ مُعَاذٍ الرَّازِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ الْعِلْمُ دَلِيلُ
الْعَمَلِ وَالْفَهْمُ وَعَاءُ الْعِلْمِ وَالْعَقْلُ قَائِدُ الْخَيْرِ
وَالْهَوَى مُرَكَّبٌ لِلذُّنُوبِ وَالْمَالُ رِذَاءُ الْمُتَكَبِّرِينَ
وَالدُّنْيَا سُوقُ الْآخِرَةِ

Yahya Bin Muaz er- Râzî buyuruyor ki: İlim, amelin delilidir; anlamak ilmin kabıdır; akıl, hayrın öncüsüdür; heva, günahların hamalıdır; mal, kibirlilerin kaftanıdır; dünya, ahiretin çarşısıdır.

قَالَ بُودُزْكَمَهُرُ سِتُّ خِصَالٍ تَعْدِلُ جَمِيعَ الدُّنْيَا
الطَّعَامُ الْمِرْيَةُ وَالْوَلَدُ الصَّالِحُ وَالزَّوْجَةُ الْمُوَافَقَةُ
وَالْكَلَامُ الْمُحْكَمُ وَكَمَالُ الْعَقْلِ وَصِحَّةُ الْبَدَنِ

Bozorgmehr demiş ki:

Altı haslet, bütün dünyaya bedeldir: Hazmı kolay yemek, salih evlad, uyumlu kadın, şüphe götürmez söz, akıl kemali, beden sıhhati.

وَعَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ رَحِمَهُ اللَّهُ لَوْلَا الْإِبْدَالُ
لَخَسِفَتْ الْأَرْضُ وَمَا فِيهَا وَلَوْلَا الصَّالِحُونَ لَهَلَكَ
الصَّالِحُونَ وَلَوْلَا الْعُلَمَاءُ لَصَارَ النَّاسُ كُلُّهُمْ
كَالْبَهَائِمِ وَلَوْلَا السُّلْطَانُ لَاهْلَكَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
وَلَوْلَا الْحُمَقَاءُ لَخَرِبَتِ الدُّنْيَا وَلَوْلَا الرِّيحُ
لَا نَتَنَ كُلَّ شَيْءٍ

Hasan Basrî'den:

Allah'ın has kulları olmasaydı yer batardı.
Salihler olmasaydı diğerleri helâk olurlardı.
Âlimler olmasaydı, insanların hepsi hayvanlar
gibi kalırlardı. Sultan olmasaydı insanların ba-
zısı, bazısını helak ederdi. Ahmaklar olma-
saydı dünya yıkılırdı. Rüzgâr olmasaydı her şey
fena kokardı.

وَعَنِ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ أَنَّهُ قَالَ مَنْ لَمْ يَخْشَ اللَّهَ
لَمْ يَنْجُ مِنَ زَلَّةِ اللِّسَانِ وَمَنْ لَمْ يَخْشَ قُدُومَهُ
عَلَى اللَّهِ لَمْ يُنْجِ قَلْبَهُ مِنَ الْحَرَامِ وَالشُّبْهَةِ
وَمَنْ لَمْ يَكُنْ آيسًا عَنِ الْخَلْقِ لَمْ يَنْجُ مِنَ الطَّمَعِ

وَمَنْ لَمْ يَكُنْ حَافِظًا عَلَى عَمَلِهِ لَمْ يَنْجُ مِنَ الرِّيَاءِ
وَمَنْ لَمْ يَسْتَعِنْ بِاللَّهِ عَلَى اخْتِرَاسِ قَلْبِهِ لَمْ يَنْجُ
مِنَ الْحَسَدِ وَمَنْ لَمْ يَنْظُرْ إِلَى مَنْ هُوَ أَفْضَلُ مِنْهُ عِلْمًا
وَعَمَلًا لَمْ يَنْجُ مِنَ الْعَجَبِ

Bazı bilginlerden:

Allah Teala'dan korkmayan, dil kaymasından kurtulmaz. Allah'a gidişinden korkmayan kimsenin kalbi, haram ve şüpheden kurtulmaz. Halktan ümitsiz olmayan kimse açgözlülükten kurtulmaz. Ameline sahip olmayan kimse, riyadan kurtulmaz. Kalbini muhafaza etmek üzere Allah'tan yardım istemeyen kimse, hasetten kurtulmaz. Kendisinden ilim ve amelde daha iyi olana bakmayan kimse, kendini beğenmişlikten kurtulmaz.

وَعَنِ الْحَسَنِ الْبَصْرِيِّ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ فَسَادَ الْقُلُوبِ عَنْ
سِتَّةِ أَشْيَاءَ يُذْنِبُونَ بِرَجَاءِ التَّوْبَةِ وَيَتَعَلَّمُونَ الْعِلْمَ
وَلَا يَعْمَلُونَ بِهِ وَإِذَا عَمِلُوا لَا يَخْلُصُونَ وَيَأْكُلُونَ

رِزْقَ اللَّهِ وَلَا يَشْكُرُونَ وَلَا يُرْضُونَ بِقِسْمَةِ اللَّهِ
وَيَدْفِنُونَ مَوْتَاهُمْ وَلَا يَعْتَبِرُونَ

Hasan Basri'den:

Gerçekten kalbin fesada uğraması, altı şey-
den kaynaklanır:

- 1- Tövbe etmek ümidiyle günah işlemek.
- 2- İlim öğrenip (ilmiyle) amel etmemek.
- 3- Amel ettiklerinde de ihlas göstermemek.
- 4- Allah'ın rızık olarak verdiği şeyleri yiyip
şükretmemek.
- 5- Allah'ın verdiği şeye razı olmamak.
- 6- Ölüleri defnedip de ibret almamak.

وَقَالَ أَيضًا مَنْ أَرَادَ الدُّنْيَا وَاخْتَارَهَا عَلَى الْآخِرَةِ
عَاقَبَهُ اللَّهُ بِسِتِّ عُقُوبَاتٍ ثُلُثٌ فِي الدُّنْيَا وَثُلُثٌ
فِي الْآخِرَةِ إِمَّا الثُّلُثُ الَّتِي هِيَ فِي الدُّنْيَا فَاْمَلُ
لَيْسَ لَهُ مُنْتَهَى وَحِرْصٌ غَالِبٌ لَيْسَ لَهُ قَنَاعَةٌ وَآخِذٌ
مِنْهُ حَلَاوَةُ الْعِبَادَةِ وَإِمَّا الثُّلُثُ الَّتِي هِيَ

فِي الْآخِرَةِ فَهَوْلُ يَوْمِ الْقِيَمَةِ وَالْحِسَابِ الشَّدِيدِ وَالْحَسْرَةِ الطَّوِيلَةِ

Yine Hasan Basrî'den:

Dünyayı isteyen ve onu ahiret üzerine beğenen kimseyi, Allah Teâla altı kötü sonuçla cezalandırır: Üçü dünyada, üçü de ahirette...

Dünyada olan üçü:

1-Sonu olmayan bir emel

2- Aşırı bir hırs, (ki onun için hiçbir kanaat olmaz)

3- İbadet zevkinin alınması...

Ahirette olan üçü:

1- Kıyamet günündeki dehşetli korku

2- Şiddetli hesap

3- Uzun bir hasret...

وَقَالَ أَحْنَفُ بْنُ قَيْسٍ لَا رَاحَةَ لِلْحَسُودِ وَلَا مُرُوءَةً
لِلْكَذُوبِ وَلَا حِيلَةَ لِلْبَخِيلِ وَلَا وَفَاءَ لِلْمُلُوكِ
وَلَا سُودَ لِسَيِّئِ الْخُلُقِ وَلَا رَادًّا لِقَضَاءِ اللَّهِ

Ahnef bin Kays'ten:

Haset edici hiç rahat yoktur. Yalancı için insanlık şerefi olamaz. Cimri için hiçbir çare bulunmaz. Hükümdarlar için vefa olmaz. Kötü ahlaklı için ululuk olmaz. Allah'ın kazasına da hiçbir önleyici olmaz.

وَسُئِلَ عَنْ بَعْضِ الْحُكَمَاءِ هَلْ يُعْرِفُ الْعَبْدُ إِذَا تَابَ
أَنْ تَوْبَتَهُ قُبِلَتْ أَمْ رُدَّتْ قَالَ لَا أَحْكُمُ فِي ذَلِكَ
وَلَكِنْ لِدَلِيلِكَ عَلَامَاتٌ أَحَدِيهَا أَنْ يَرَى نَفْسَهُ غَيْرَ
مَعْصُومَةٍ مِنَ الْمَعْصِيَةِ وَيَرَى فِي قَلْبِهِ الْفَرَحَ غَائِبًا
وَالْحُزْنَ شَاهِدًا وَيُقَرِّبُ أَهْلَ الْخَيْرِ وَيُبَاعِدُ أَهْلَ
الشَّرِّ وَيَرَى الْقَلِيلَ مِنَ الدُّنْيَا كَثِيرًا وَيَرَى الْكَثِيرَ
مِنْ عَمَلٍ الْآخِرَةِ قَلِيلًا وَيَرَى قَلْبَهُ مُشْتَغَلًا بِمَا
ضَمِنَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى فَارِغًا عَمَّا ضَمِنَ اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ
وَيَكُونُ حَافِظُ اللِّسَانِ دَائِمَ الْفِكْرَةِ لَا زِمَ الْغَمِّ
وَالنَّدَامَةِ

Âlimlere sorulmuş:

Kul tövbe ettiğinde, tövbesinin kabul veya reddedildiğini bilebilir mi? Cevaben:

- Herhangi bir hüküm veremem. Fakat bunun için bazı alametler vardır:

Nefsinin gûnahtan masum olmadığını bilmesi; kalbinde, ferahlığın olmadığını, hüznün hazır olduğunu görmesi: hayır ehline yaklaşması, şer ehlinden uzaklaşması; dünyadan olan az şeyi çok görmesi, ahiret amelinden çok olanı az görmesi; lisanını muhafaza edip daima tefekkürle vakit geçirmesi başlıca alametlerdendir.

وَقَالَ يَحْيَى ابْنُ مُعَاذٍ رَحِمَهُ اللَّهُ مِنْ أَعْظَمِ الْإِغْتِرَارِ
عِنْدَى التَّمَادِي فِي الذُّنُوبِ عَلَى رَجَاءِ الْعَفْوِ مِنْ
غَيْرِ نَدَامَةٍ وَتَوَقُّعِ الْقُرْبِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى بِغَيْرِ طَاعَةٍ
وَانْتِظَارِ زَرْعِ الْجَنَّةِ بِبَذْرِ النَّارِ وَطَلَبِ دَارِ
الْمُطِيعِينَ بِالْمَعَاصِي وَانْتِظَارِ الْجَزَاءِ بِغَيْرِ عَمَلٍ
وَالْتَمَنِّي عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَعَ الْإِفْرَاطِ

Yahya Bin Muaz'dan:

Demiş ki:

Benim nezdimde gururun en büyüğü;

pişmanlık duymaksızın affedilir ümidiyle günahlara devam etmek; emir ve yasaklara aldırış etmeden Allah Teala'ya yaklaşmayı ummak; cennet ekinine ateş tohumuyla muamele etmek; Allah'a itaat edenlerin makamını isyanlarla arzulamak; amelsiz mükafat beklemek; aşırılıkla beraber Allah'tan temenni ve niyazda bulunmak.

شَعْرُ

يَرْجُو النَّجَاةَ وَلَا يَسْلُكُ مَسْلَكَهَا
إِنَّ السَّفِينَةَ لَا تَجْرِي عَلَى الْيُبْسِ

Şiir

Kurtuluşu umar, onun yollarında yürümez
Gerçektir ki vapur karada seyretmez

وَقَالَ أَحْنَفُ بْنُ قَيْسٍ حِينَ سُئِلَ مَا خَيْرُ مَا يُعْطَى
الْعَبْدُ قَالَ عَقْلٌ عَزِيزٌ قِيلَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ قَالَ أَدَبٌ
صَالِحٌ قِيلَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ قَالَ صَاحِبٌ مُوَافِقٌ قِيلَ فَإِنْ

لَمْ يَكُنْ قَالَ قَلْبٌ مُرَابِطٌ قِيلَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ قَالَ طُولُ
الصَّمْتِ قِيلَ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ قَالَ مَوْتُ حَاضِرٌ

Ahnef bin Kays'e,

“Kula verilen şeyin hayırlısı nedir?” diye sorulduğunda demiş ki:

Normal bir akıl.

Eğer o olmazsa?

İyi bir edep.

O da olmazsa?

Uygun bir arkadaş.

O da olmazsa?

Rabitalı bir kalp

O da olmazsa?

Uzun bir sükût.

Ya o da olmazsa?

Hazır bir ölüm...

YEDİLİ BÖLÜM

بَابُ السَّبَاعِيِّ

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ سَبْعَةٌ
نَفَرٌ يُظِلُّهُمْ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ لَا
ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ إِمَامٌ عَادِلٌ وَشَابٌّ نَشَأَ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ
تَعَالَى وَرَجُلٌ ذَكَرَ اللَّهَ خَالِيًا فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ دَمْعًا
مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ تَعَالَى وَرَجُلٌ قَلْبُهُ مُتَعَلِّقٌ بِالْمَسْجِدِ
حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْهِ وَرَجُلٌ تَصَدَّقَ بِصَدَقَةٍ فَلَمْ تَعْلَمْ
شِمَالُهُ بِمَا صَنَعَتْ يَمِينُهُ وَرَجُلَانِ تَحَابَّا فِي اللَّهِ
وَرَجُلٌ دَعَتْهُ امْرَأَةٌ ذَاتُ جَمَالٍ إِلَى نَفْسِهَا فَأَبَى
وَقَالَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ تَعَالَى

Haz. Peygamber'den:

Ebu Hüreyre rivayet etmiştir:

Allah Teâla kıyamet gününde yedi kimseyi arşın gölgesi altında gölgelendirir. O gün arşın gölgesinden başka hiçbir gölge yoktur:

1 - Adaletli hükümdar;

2 - Allah Teâla'ya ibadet eden genç;

- 3 - Kimselerin olmadığı yerde Allah'ı anarak onun korkusundan gözleri yaş ile dolan kimse;
- 4 - Mescide tekrar dönünceye kadar kalbi mescide bağlı olan kimse;
- 5 - Sadaka veren ve sağ elinin ne yaptığını sol eli bilmeyen kimse;
- 6 - Allah için birbirini sevenler;
- 7 - Cemal sahibi bir kadının, fenalık için çağrısına gitmeyen ve ben Allah'tan korkarım, diyen kimse.

وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْبَخِيلُ
لَا يَخْلُو مَنْ أَحْدَى السَّبْعِ إِلَّا أَنْ يَمُوتَ فِيرِثُهُ مَنْ
يَبْذُلُ مَالَهُ وَيُنْفِقُهُ لِغَيْرِ مَا أَمَرَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ
أَوْ يُسَلِّطَ اللَّهُ عَلَيْهِ سُلْطَانًا جَائِرًا فَيَأْخُذُهُ مِنْهُ بَعْدَ
تَذْلِيلِ نَفْسِهِ أَوْ يُهَيِّجَ لَهُ شَهْوَةً يُفْسِدُ عَلَيْهِ مَالَهُ
أَوْ يَبْدُو لَهُ رَأْيٌ فِي بِنَاءٍ أَوْ عِمَارَةٍ فِي أَرْضٍ خَرَابٍ
فَيَذْهَبُ فِيهِ مَالُهُ أَوْ يُصِيبُ لَهُ نَكْبَةٌ مِنْ نَكَبَاتِ
الدُّنْيَا مِنْ غَرَقٍ أَوْ حَرَقٍ أَوْ سَرِقَةٍ وَمَا أَشْبَهَ ذَلِكَ

أَوْ يُصِيبُهُ عِلَّةٌ دَائِمَةٌ فَيُنْفِقُ مَالَهُ فِي مُدَاوَاتِهَا
أَوْ يَدْفِنُهُ فِي مَوْضِعٍ مِنَ الْمَوَاضِعِ فَيَنْسَاهُ فَلَا يَجِدُهُ

Ebubekir Sıddık demiş ki:

Cimri kimse yedi şeyden kurtulamaz. Ya ölür, malını dağıtan kimse ona varis olur ve o malı, Allah'ın emrettiği şeyden başkasına harcar. Ya Allah onun başına zalim bir sultan mu-sallat eder; o zalim sultan, onu zayıflattıktan sonra malını alır. Ya da şehvet onu heyecana getirerek malını hiç eder. Veya harap olmuş bir yerde bina yapmak veya imar etmek için bir görüş zahir oluverir; elindeki malı orada yok olup gider. Yahut boğulmak, yanmak ve hırsızlık gibi dünya sıkıntılarından biri ona dokunur. Ya da daimi bir illete tutulur; malını o hastalığın tedavisinde harcar. Veyahut da o malı, bir yere gömer, oraya gömdüğünü unuttarak arayıp bulamaz...

قَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَنْ كَثَرَ ضَحِكُهُ قَلَّتْ هَيْبَتُهُ
وَمَنْ اسْتَخَفَّ بِالنَّاسِ اسْتَخَفَّ بِهِ وَمَنْ أَكْثَرَ فِي شَيْءٍ
عَرَفَ بِهِ وَمَنْ كَثَرَ كَلَامُهُ كَثَرَ سَقَطُهُ وَمَنْ كَثَرَ سَقَطُهُ

قَلَّ حَيَاؤُهُ وَمَنْ قَلَّ حَيَاؤُهُ قَلَّ وَرَعُهُ وَمَنْ قَلَّ وَرَعُهُ
مَاتَ قَلْبُهُ

Hız. Ömer buyurmuş ki:

Gülmesi çok olanın heybeti azalır. İnsanları küçümseyen, insanlar tarafından küçümsenir. Bir şeyi çokça yapan o şey ile tanınır. Sözü çok olanın hatası çok olur. Hatası çok olanın hayâsı az olur. Hayâsı az olanın iffeti az olur. İffeti az olanın, kalbi ölmüştür.

وَعَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى
(وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا)
قَالَ الْكَنْزُ لَوْحٌ مِنْ ذَهَبٍ وَعَلَيْهِ سَبْعَةُ أَسْطُرٍ
مَكْتُوبٌ فِي أَحَدِيهَا عَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ الْمَوْتَ
وَهُوَ يَضْحَكُ وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ الدُّنْيَا فَانِيَةً
وَهُوَ يَرْغَبُ فِيهَا وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ أَنَّ الْأُمُورَ
بِالْإِقْدَارِ وَهُوَ يَغْتَمُّ لِلْفَوَاتِ وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ
الْحِسَابَ وَهُوَ يَجْمَعُ مَالًا وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ النَّارَ

وَهُوَ يُذْنِبُ وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ اللَّهَ يَقِينًا
وَهُوَ يَذْكُرُ غَيْرَهُ وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ الْجَنَّةَ يَقِينًا
وَهُوَ يَسْتَرِيحُ بِالْدُّنْيَا وَعَجِبْتُ لِمَنْ عَرَفَ الشَّيْطَانَ
عَدُوًّا فَأَطَاعَهُ

Hız. Osman, “Duvarın altında ikisine ait bir hazine vardı; babaları da salih bir kimse idi.” mealinde olan ilahi emir hakkında diyor ki:

Hazine altından bir sayfadır; üzerinde yedi satır yazı vardır:

Birinci satırda: Ölümlü bilip de gülen kimseye şaşarım.

İkinci satırda: Dünyanın fani olduğunu bilip de ona rağbet eden kimseye şaşarım.

Üçüncü satırda: Her şeyin kader ile döndüğünü bilip de elden çıkan şeye üzülen kimseye şaşarım.

Dördüncü satırda: Bir hesaba tabi tutulacağını bildiği hâlde mal toplayan kimseye şaşarım.

Beşinci satırda: Cehennem ateşini bilip de günah işleyen kimseye şaşarım.

Altıncı satırda: Allah'ı yakînen bilip de ondan başkasını anan kimseye şaşarım.

Yedinci satırda: Cenneti yakînen bilip de dünyada istirahat uman kimseye ve bir de şeytanı düşman olarak bildiği hâlde ona itaat eden kimseye şaşarım.

وَسُئِلَ عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَا أَثْقَلَ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَا أَوْسَعَ مِنَ الْأَرْضِ وَمَا أَغْنَى مِنَ الْبَحْرِ وَمَا أَشَدُّ
مِنَ الْحِجْرِ وَمَا أَحْرُ مِنَ النَّارِ وَمَا أَبْرَدُ
مِنَ الزَّمْهِرِيرِ وَمَا أَمْرٌ مِنَ السَّمِّ فَقَالَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُ الْبُهْتَانُ عَلَى الْبَرَايَا أَثْقَلَ مِنَ السَّمَاءِ وَالْحَقُّ
أَوْسَعُ مِنَ الْأَرْضِ وَقَلْبُ الْقَانِعِ أَغْنَى مِنَ الْبَحْرِ
وَقَلْبُ الْمُنَافِقِ أَشَدُّ مِنَ الْحِجْرِ وَالسُّلْطَانُ الْجَائِرُ
أَحْرُ مِنَ النَّارِ وَالْحَاجَةُ إِلَى اللَّيْمِ أَبْرَدُ
مِنَ الزَّمْهِرِيرِ وَالصَّبْرُ أَمْرٌ مِنَ السَّمِّ وَقِيلَ النَّمِيمَةُ
أَمْرٌ مِنَ السَّمِّ

Hız. Ali'ye şöyle sorulmuş:

- Gökten daha ağır ne var? Yerden daha

geniş ne var? Denizden daha zengin ne var? Taştan daha sert ne var? Ateşten daha sıcak ne var? Zemheri'den daha soğuk ne var? Zehirden daha acı ne var?

Cevaben buyurmuşlar ki:

- Temiz ve namuslu kimseye bühtan etmek, gökten daha ağırdır. Hak, yerden daha geniştir. Kanaatkârın kalbi, denizden daha zengindir. Münafığın kalbi taştan daha serttir. Zalim sultan ateşten daha yakıcıdır. Namert kimseye muhtaç olmak Zemheri'den daha soğuktur. Sabretmek zehirden daha acıdır. İkiyüzlülüğün zehirden daha acı olduğunu söyleyenler de vardır.

وَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ الدُّنْيَا دَارُ مَنْ لَا دَارَ لَهُ
وَمَالُ مَنْ لَا مَالَ لَهُ وَلَهَا يَجْمَعُ مَنْ لَا عَقْلَ لَهُ
وَيَشْتَغِلُ بِشَهَوَاتِهَا مَنْ لَا فَهْمَ لَهُ وَعَلَيْهَا يُعَاقِبُ
مَنْ لَا عِلْمَ لَهُ وَلَهَا يَحْسُدُ مَنْ لَا لُبَّ لَهُ وَلَهَا يَسْعَى
مَنْ لَا يَقِينَ لَهُ

Hız. Peygamber buyuruyor ki:

Dünya, evi olmayana ev; malı olmayana

maldır. Aklı olmayan kimse, dünya için toplar. Anlayışlı olmayan kimse dünya şehvetiyle meşgul olur. İlmi olmayan kimse, dünya sebebiyle azap edilir. Zekâsı olmayan kimse, dünya için haset eder durur. Yakîni olmayan kimse, dünya için çabalar, koşar.

وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ مَا زَالَ يُوصِينِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ
السَّلَامُ بِالْجَارِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ يَجْعَلُهُ وَارِثًا
وَمَا زَالَ يُوصِينِي بِالنِّسَاءِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ سَيَحْرُمُ
طَلَاقَهُنَّ وَمَا زَالَ يُوصِينِي بِالْمَمْلُوكِينَ حَتَّى ظَنَنْتُ
أَنَّهُ يَجْعَلُ لَهُمْ وَقْتًا يُعْتَقُونَ فِيهِ وَمَا زَالَ يُوصِينِي
بِالسَّوَاكِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ فَرِيضَةٌ وَمَا زَالَ يُوصِينِي
بِالصَّلَاةِ فِي الْجَمَاعَةِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَا يَقْبَلُ اللَّهُ
تَعَالَى صَلَاةً إِلَّا فِي الْجَمَاعَةِ وَمَا زَالَ يُوصِينِي
بِقِيَامِ اللَّيْلِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَا نَوْمَ بِاللَّيْلِ وَمَا زَالَ

يُوصِيَنِي بِذِكْرِ اللَّهِ حَتَّى ظَنَنْتُ أَنَّهُ لَا يَنْفَعُ قَوْلُ
إِلَّا بِهِ

Cabir Bin Abdullah, Hz. Peygamber'in şöyle buyurduğunu rivayet eder:

Hiç durmadan Hz. Cibril, bana komşu hakkında o kadar anlattı ki komşuyu varis yapacağımı sandım. Hiç durmadan kadınlar hakkında da bana konuştu, zannettim ki kadınları boşamak haram olacak. Hiç durmadan köleler hakkında da bana bir şeyler anlattı, zannettim ki onları azat etmek için bir vakit tayin edecek. Hiç durmadan misvak hakkında da bana bahsetti, zannettim ki misvak kullanmak farzdır. Hiç durmadan cemaat ile namaz kılmayı da bana öğütledi, zannettim ki Allah Teâla yalnız cemaatle kılınan namazı kabul buyurur. Hiç durmadan gece kalkıp namaz kılmayı ve farklı ibadetler yapmayı bana söyledi, zannettim ki gece hiç uyumamak lazımdır. Bana hiç durmadan Allah'ı zikretmeyi de söyledi; zannettim ki hiçbir söz, Allah'ı zikretmeden fayda vermez.

وَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ سَبْعَةٌ لَا يَنْظَرُ إِلَيْهِمُ الْخَالِقُ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَيُدْخِلُهُمُ النَّارَ الْفَاعِلَ
وَالْمَفْعُولَ بِهِ وَالنَّاكِحَ بِيَدِهِ وَنَاكِحَ الْبَهِيمَةِ
وَنَاكِحَ الْمَرْأَةِ مِنْ دُبُرِهَا وَالْجَامِعَ بَيْنَ الْمَرْأَةِ
وَابْنَتِهَا وَالزَّانِيَ بِحَلِيلَةِ جَارِهِ وَالْمُؤْذِيَ جَارَهُ
حَتَّى يَلْعَنَهُ

Yine Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

Yedi kimse vardır ki Allah Teâla, kıyamet günü onlara rahmet nazarıyla bakmaz ve onları affetmez. Ateşe sokar:

- 1- *El-fâilü ve'l-mef'ulü-bih* (homoseksüel kimseleri) olanları
- 2- Eliyle nikâh muamelesi (istimna) yapan,
- 3- Hayvan ile nikâh muamelesinde bulunan,
- 4- Ehliyle gayr-i meşru mukarenette bulunan,
- 5- Anneyle kızını bir arada nikâhı altında bulunduran.
- 6- Komşusunun eşiyle zina eden,

7- Komşusu, kendisine la'net eder derecede komşusuna eziyet eden kimse...

وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ الشُّهَدَاءُ سَبْعَةٌ سِوَى الْمَقْتُولِ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْمَبْطُونُ شَهِيدٌ وَالْغَرِيقُ شَهِيدٌ
وَصَاحِبُ ذَاتِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ وَالْمَطْعُونُ شَهِيدٌ
وَالْحَرِيقُ شَهِيدٌ وَالْمَيِّتُ تَحْتَ الْهَدْمِ شَهِيدٌ
وَالْمَرْأَةُ الَّتِي مَاتَتْ عَنِ الْوِلَادَةِ شَهِيدٌ

Yine Hazret-i Peygamber buyuruyor:

Allah yolunda şehit düşenden başka yedi sınıf daha şehit vardır:

- 1- Karın ağrısıyla ölen,
- 2- Suda boğulan,
- 3- Zatülcenp hastalığıyla ölen,
- 4- Zulüm sırasında bir silahla öldürülen,
- 5- Ateşte yanan,
- 6- Enkaz altında kalıp ölen,
- 7- Doğum sebebiyle ölen kadın...

وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا حَقٌّ عَلَى الْعَاقِلِ
أَنْ يَخْتَارَ سَبْعًا عَلَى سَبْعِ الْفَقْرِ عَلَى الْغِنَى وَالذُّلُّ
عَلَى الْعِزِّ وَالتَّوَاضُّعُ عَلَى الْكِبَرِ وَالْجُوعُ عَلَى الشَّبَعِ
وَالْغَمُّ عَلَى السُّرُورِ وَالْدُّونُ عَلَى الْمُرْتَفِعِ وَالْمَوْتُ
عَلَى الْحَيَاةِ

İbn Abbas: Akıllı kimsenin şu yedi şeyi, yedi
şey üzerine tercih etmesi lazımdır:

- 1- Fakirliği zenginlik üzerine,
- 2- Hor görülmeyi ululuk üzerine,
- 3- Tevazuyu kibirlilik üzerine,
- 4- Açlığı tokluk üzerine,
- 5- Gam ve kederi sevinç üzerine,
- 6- Aşağılığı yükseklik üzerine,
- 7- Ölümü hayat üzerine...

SEKİZLİ BÖLÜM

بَابُ الثَّمَانِيِّ

قَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ ثَمَانِيَّةُ أَشْيَاءَ لَا تَشْبَعُ
مِنْ ثَمَانِيَّةِ الْعَيْنِ مِنَ النَّظَرِ وَالْأَرْضِ مِنَ الْمَطَرِ
وَالْأُنْثَى مِنَ الذَّكَرِ وَالْعَالِمُ مِنَ الْعِلْمِ وَالسَّائِلُ
مِنَ الْأَسْئَلَةِ وَالْحَرِيصُ مِنَ الْجَمْعِ وَالْبَحْرُ مِنَ الْمَاءِ
وَالنَّارُ مِنَ الْحَطَبِ

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

Sekiz şey, sekiz şeyden doymaz:

- 1- Göz, bakmaktan,
- 2- Yer, yağmurdan,
- 3- Kadın, erkekten,
- 4- Âlim, ilimden,
- 5- Soru soran, meseleden,
- 6- Gözü aç olan, mal toplamaktan,
- 7- Deniz, sudan,
- 8- Ateş, odundan.

وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ثَمَانِيَةَ أَشْيَاءَ
مِنْ زِينَةِ لِثْمَانِيَةِ أَشْيَاءَ الْعَفَافُ زِينَةُ الْفَقْرِ
وَالشُّكْرُ زِينَةُ النِّعْمَةِ وَالصَّبْرُ زِينَةُ الْبَلَاءِ وَالْحِلْمُ
زِينَةُ الْعِلْمِ وَالتَّذَلُّ زِينَةُ التَّعَلُّمِ وَكَثْرَةُ الْبُكَاءِ
زِينَةُ الْخَوْفِ وَتَرْكُ الْمِنَّةِ زِينَةُ الْإِحْسَانِ
وَالْخُشُوعُ زِينَةُ الصَّلَاةِ

Ebubekir Sıddık demiş ki:

Sekiz şey, sekiz şeyde zinettir:

Nefsi kötülükten men etmek, fakirliğin zinetidir. Şükür, nimetin zinetidir. Sabır, belanın zinetidir. Hilm (yumuşak huy), ilmin zinetidir. Tevazu, öğrencinin zinetidir; çok ağlamak, korkunun zinetidir. Minneti terk, iyiliğin zinetidir. Korku ile tevazu namazın zinetidir.

وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَنْ تَرَكَ فُضُولَ الْكَلَامِ
مُنِحَ الْحِكْمَةُ وَمَنْ تَرَكَ فُضُولَ النَّظَرِ مُنِحَ خُشُوعُ
الْقَلْبِ وَمَنْ تَرَكَ فُضُولَ الطَّعَامِ مُنِحَ لَذَّةَ الْعِبَادَةِ

وَمَنْ تَرَكَ فُضُولَ الضَّحِكِ مُنِحَ الْهَيْبَةِ وَمَنْ تَرَكَ
الْمِزَاحَ مُنِحَ الْبَهَاءِ وَمَنْ تَرَكَ حُبَّ الدُّنْيَا
مُنِحَ حُبَّ الْآخِرَةِ وَمَنْ تَرَكَ الْأَشْتَغَالَ بِعُيُوبِ
غَيْرِهِ مُنِحَ الْإِصْلَاحَ بِعُيُوبِ نَفْسِهِ وَمَنْ تَرَكَ
التَّجَسُّسَ فِي كَيْفِيَّةِ اللَّهِ تَعَالَى مُنِحَ الْبَرَاءَةَ مِنَ
النِّفَاقِ

Hız. Ömer buyurmuş ki:

Fazla lakırdıyı terk eden kimse hikmet ile ödüllendirilir. Fazla bakmayı terk eden kimse kalp tevazusu ile ödüllendirilir. Fazla yemeği terk eden kimse ibadet lezzetiyle ödüllendirilir. Fazla gülmeyi terk eden kimse heybet ile ödüllendirilir. Mizahı terk eden izzet ile ödüllendirilir. Dünya sevgisini terk eden, ahiret muhabbetiyle ödüllendirilir. Başkasının ayıbıyla meşgul olmayı terk eden, nefsinin ayıplarını ıslah etmekle ödüllendirilir. Allah'ın varlığına dair araştırma ve şüpheyi terk eden, münafiklıktan kurtulmak ile ödüllendirilir.

وَعَنْ عُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ عَلَامَاتُ
الْعَارِفِينَ ثَمَانِيَّةُ أَشْيَاءَ قَلْبُهُ مَعَ الْخَوْفِ وَالرَّجَاءِ
وَلِسَانُهُ مَعَ الْحَمْدِ وَالثَّنَاءِ وَعَيْنَاهُ مَعَ الْحَيَاءِ
وَالْبُكَاءِ وَارَادَتُهُ مَعَ التَّرْكِ وَالرِّضَاءِ يَعْنِي تَرْكُ
الدُّنْيَا وَطَلَبُ رِضَا مَوْلَاهُ

Hiz. Osman'dan:

Âriflerin alameti sekiz şeydir:

Kalbi korku ile beraberdir. Dili hamd ve
sena ile beraberdir. İki gözü haya ve ağla-
makla beraberdir. İradesi terk ve rıza ile be-
raberdir. Yani dünyayı terk ederek Mevlasının
rızasını arzular.

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَا خَيْرَ فِي صَلَاةٍ لَا خُشُوعَ
فِيهَا وَلَا خَيْرَ فِي صَوْمٍ لَا إِمْتِنَاعَ فِيهِ عَنِ اللَّغْوِ
وَلَا خَيْرَ فِي قِرَاءَةٍ لَا تَدَبَّرُ فِيهَا وَلَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ
لَا وَرَعَ فِيهِ وَلَا خَيْرَ فِي مَالٍ لَا سَخَاوَةَ فِيهِ

وَلَا خَيْرَ فِي أُخُوَّةٍ لَا حِفْظَ فِيهَا وَلَا خَيْرَ فِي نِعْمَةٍ
لَا بَقَاءَ لَهَا وَلَا خَيْرَ فِي دُعَاءٍ لَا إِخْلَاصَ فِيهِ

Hız. Ali'den:

Huřu olmadan namazda, boş şeylerden kaçınmadan oruçta, tefekkür etmeden okumakta, iffetsiz ilimde, paylaşmadan malda, korumadan kardeşlikte, bekası olmayan nimette, ihlassız duada hiçbir hayır yoktur.

DOKUZLU BÖLÜM

بَابُ التَّسَاعَى

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ أَوْحَى اللَّهُ تَعَالَى إِلَى مُوسَى ابْنِ
عِمْرَانَ فِي الثَّوْرَةِ إِنَّ أُمّهَاتِ الْخَطَايَا ثَلَاثَةُ الْكِبَرِ
وَالْحَسَدُ وَالْجِرْصُ فَنَشَأُ مِنْهَا سِتَّةٌ فَصِرْنَ تِسْعَةً
فَالسِتَّةُ الشَّبَعُ وَالنَّوْمُ وَالرَّاحَةُ وَحُبُّ الْأَمْوَالِ
وَحُبُّ الثَّنَاءِ وَالْمَحْمَدَةُ وَحُبُّ الرِّيَاسَةِ

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

Allah Teâla, Tevrat'ta Musa bin İmran'a vahyederek buyurdu ki:

Hataların anası üçtür: Kibir, Haset, Hırs.

Bu üçünden altı şey ortaya çıkar ve bunlar dokuz olur.

Çıkan altı şey; Tokluk, uyku, rahat, mal sevgisi, öğrenmek- övülmek sevgisi, makam sevgisi...

وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْعِبَادُ ثَلَاثَةٌ
أَصْنَافٍ لِكُلِّ صِنْفٍ ثَلَاثُ عِلَامَاتٍ يُعْرَفُونَ بِهَا
صِنْفٌ يَعْبُدُونَ اللَّهَ تَعَالَى عَلَى سَبِيلِ الْخَوْفِ

وَصِنْفُ يَعْبُدُونَ اللَّهَ عَلَى سَبِيلِ الرَّجَاءِ وَصِنْفُ
يَعْبُدُونَ اللَّهَ عَلَى سَبِيلِ الْحُبِّ فَلِلْأَوَّلِ ثَلَاثُ
عَلَامَاتٍ يَسْتَحْقِرُ نَفْسَهُ وَيَسْتَقِلُّ حَسَنَاتِهِ
وَيَسْتَكْثِرُ سَيِّئَاتِهِ وَلِلثَّانِي ثَلَاثُ عَلَامَاتٍ يَكُونُ
قُدُوةَ النَّاسِ فِي جَمِيعِ الْحَالَاتِ وَيَكُونُ أُسْخَى
النَّاسِ كُلِّهِمْ بِالْمَالِ فِي الدُّنْيَا وَيَكُونُ أَحْسَنَ الظَّنِّ
بِاللَّهِ فِي الْخَلْقِ كُلِّهِمْ وَلِلثَّالِثِ ثَلَاثُ عَلَامَاتٍ يُعْطَى
مَا يُحِبُّهُ وَلَا يُبَالَى بَعْدَ أَنْ يَرْضَى رَبَّهُ وَيَعْمَلُ
بِسَخَطِ نَفْسِهِ بَعْدَ أَنْ يَرْضَى رَبَّهُ وَيَكُونُ فِي جَمِيعِ
الْحَالَاتِ سَيِّدَهُ فِي أَمْرِهِ وَنَهْيِهِ

Hız. Ebubekir Sıddık'tan:

Buyurmuş ki:

Kullar üç sınıfa ayrılır. Her sınıf için üç alamet vardır ki o alametlerle bilinirler.

Bir sınıfı korku yoluyla, bir sınıfı ümit yoluyla, diğer sınıfı da sevgi yoluyla Allah'a ibadet ederler.

Birinci sınıfın üç alameti: Nefsini aşağıda tutar, iyiliklerini azımsar, kötülüklerini çok görür.

İkinci sınıfın üç alameti: Her hâl ve harekette insanlara önder olur. Dünyada, malı harcamakta insanların hepsinden daha cömert olur. Allah’a karşı, halkın hepsi hakkında en iyi zanda bulunur.

Üçüncü sınıfın üç alameti: Sevddiği şeyi (Allah için verir. Rabbi razı olduktan sonra umursamaz. Rabbi razı olduktan sonra, nefsinin hoşlanmayıp kızdığı şeyi işler. Bütün hâl ve hareketinde Efendisinin emir ve yasağına dikkat eder.

وَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ذُرِّيَّةُ الشَّيْطَانِ تِسْعَةٌ
زَلَيْتُونَ وَوَرِثِينَ وَلَقُوسٌ وَأَعْوَانٌ وَهِفَافٌ وَمَرَّةٌ
وَالْمُسَوِّطُ وَدَاسِمٌ وَلَهَانٌ فَاَمَّا زَلَيْتُونَ فَهُوَ صَاحِبُ
الْإِسْوَاقِ فَيَنْصِبُ فِيهَا رَأْيَتَهُ وَأَمَّا وَرِثِينَ
فَهُوَ صَاحِبُ الْمُصِيبَاتِ وَأَمَّا أَعْوَانٌ فَهُوَ صَاحِبُ
السُّلْطَانِ وَأَمَّا هِفَافٌ فَهُوَ صَاحِبُ الشَّرَابِ أَمَّا مَرَّةٌ

فَهُوَ صَاحِبُ الْمَزَامِيرِ وَأَمَّا لَقُوسٌ فَهُوَ صَاحِبُ
الْمَجُوسِ وَأَمَّا الْمُسَوِّطُ فَهُوَ صَاحِبُ الْأَخْبَارِ
يُلْقِيهَا فِي أَفْوَاهِ النَّاسِ وَلَا يَجِدُونَ لَهَا أَصْلًا
وَأَمَّا الدَّاسِمُ فَهُوَ صَاحِبُ الْبُيُوتِ إِذَا دَخَلَ الرَّجُلُ
الْمَنْزِلَ وَلَمْ يُسَلِّمْ وَلَمْ يَذْكُرِ اسْمَ اللَّهِ تَعَالَى أَوْقَعَ
فِيمَا بَيْنَهُمُ الْمُنَازَعَةَ حَتَّى يَقَعَ الطَّلَاقُ وَالْخُلْعُ
وَالضَّرْبُ وَأَمَّا وَلِهَانٌ فَهُوَ يُوسُوسُ فِي الْوُضُوءِ
وَالصَّلَاةِ وَالْعِبَادَاتِ

Hız. Ömer buyurmuş ki:

Gerçekten şeytanın dokuz çocuğu vardır:

Zelitun, Vesin, Lekuus, Avan, Heffaf,
Mürre, Müsevvıt, Dasim, Velhan...

Zelitun, pazar yerlerinin sahibidir. Oralarda
gördüğün şeyleri o organize eder.

Vesin, musibetlerin sahibidir. (Yani, gelen
musibetlere karşı insanı tahrik ve teşvik eder).

A'van, hükümdarın arkadaşısıdır.

Heffaf, içkinin sahibidir.

Mürre, çalgı ve çalgıcıların arkadaşıdır.

Lekuus, Mecusilerin arkadaşıdır.

Müsevvıt, haberlerin sahibidir; haberleri insanların ağızlarına atar, insanlar bu haberlere hiçbir asıl bulamazlar.

Dasim, evlerin sahibidir. Kişi selam vermeden Allah'ın ismini anmadan evine girdiğinde, (o bunu fırsat sayarak) eşlerin arasına soğukluk koyuverir, hatta boşanma, ayrılma ve şiddet gibi şeyler vuku bulur.

Velhan, abdestte, namazda ve ibadetlerde vesvese yapar.

وَقَالَ عُثْمَانُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ مَنْ حَفِظَ الصَّلَوَاتِ
الْخَمْسَ لَوَقْتِهَا وَدَاوَمَ عَلَيْهَا أَكْرَمَهُ اللَّهُ يَتَسَّعُ
كَرَامَاتٍ أَنْ يُحِبَّهُ اللَّهُ وَيَكُونَ بَدَنُهُ صَحِيحًا
وَتَحْرُسُهُ الْمَلَائِكَةُ وَتَنْزِلُ الْبَرَكَةُ فِي دَارِهِ وَيُظْهَرُ
عَلَى وَجْهِهِ سَيَّمَاءُ الصَّالِحِينَ وَيُلِينُ اللَّهُ قَلْبَهُ وَيَمُرُّ
عَلَى الصِّرَاطِ كَالْبَرْقِ اللَّامِعِ وَيُنَجِّيهِ اللَّهُ مِنَ النَّارِ

وَيُنْزِلُهُ اللَّهُ فِي جَوَارِ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

Hız. Osman'dan:

Beş vakit namazı, vakitlerinde kılan kimseye Allah, dokuz kerametle ikram buyurur.

Allah, onu sever. Bedeni sıhhatli olur Melekler onu muhafaza eder. Evine bereket iner. Yüzü salihlerin simasına döner. Allah, onun kalbini yumuşatır. Parlayan şimşek gibi sıratı geçer. Allah onu ateşten kurtarır. Üzerinde hiçbir korku bulunmayan ve üzgün olmayanların komşuluğuna eriştirir.

وَعَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ الْبُكَاءُ عَلَى ثَلَاثَةِ أَوْجِهٍ
أَحَدُهَا مِنْ خَوْفِ عَذَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَالثَّانِي مِنْ
رَهْبَةِ السَّخَطِ وَالثَّالِثِ مِنْ خَشْيَةِ الْقَطِيعَةِ فَاَمَّا
الْأَوَّلُ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لِلذُّنُوبِ وَامَّا الثَّانِي فَهُوَ طَهَارَةٌ
لِلْعُيُوبِ وَامَّا الثَّالِثُ فَهُوَ الْوِلَايَةُ مَعَ رِضَا
الْمَحْبُوبِ فَثَمَرَةُ كَفَّارَةِ الذُّنُوبِ النَّجَاةُ مِنَ

الْعُقُوبَاتِ وَثَمَرَةُ طَهَارَةِ الْعُيُوبِ النَّعِيمُ الْمُقِيمُ
وَالدَّرَجَاتُ الْعُلَى وَثَمَرَةُ الْوِلَايَةِ مَعَ رِضَا
الْمَحْبُوبِ حَسَنِ الْبِشَارَةِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى بِالرِّضَا
بِالرُّؤْيَةِ وَزِيَارَةِ الْمَلَائِكَةِ وَزِيَادَةِ الْفَضِيلَةِ

Hız. Ali'den:

Ağlamak üç kısımdır: Birincisi, Allah'ın azabı korkusundan; ikincisi, gazap korkusundan, üçüncüsü, ayrılmak korkusundan. Birinci ağlayış günahların affındandır.

İkincisi günahları temizliktir... Üçüncüsü ise Allah'ın rızasıyla beraber dost ve yarenlik derecesine ulaşmaktır.

Günahların affının karşılığı: Kötü akıbetlerden kurtulmaktır. Ayıpların temizlenmesinin karşılığı: Daimi nimet ve yüksek derecelerdir. Dostluğun karşılığı ise Allah Teala'nın rızasına mazhar olup onun cemalini görmeye müjdedir. Meleklerin ziyaretine ermeye ve faziletin artmasına vesiledir.

Mehmet Zahid KOTKU

09.10.1974 / Ramazan 1394

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/
Münebbihat Dersleri'ne PDF olarak ulaşmak
için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ